

فشار سه وزار تخته بر بخش خصوصی

رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق ایران گفت: در دنیا هر کدام از سازمان‌ها ساز خودشان را می‌زنند، اما مانند ارکستر سمفونیک از دل آن یک آهنگ بیرون می‌آید که آهنگ توسعه است، ولی در ایران آهنگ بدبختی نواخته می‌شود.

به گزارش اقتصاد آنلاین، بهرام شکوری در نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی گفت: در دنیا هر کدام از سازمان‌ها ساز خودشان را می‌زنند، اما مانند ارکستر سمفونیک از دل آن یک آهنگ بیرون می‌آید که آهنگ توسعه است، ولی در ایران آهنگ بدبختی نواخته می‌شود. شکوری افزود: وزارت نیرو برق ما را قطع و گاز را تامین نمی‌کند، وزارت صنعت برایمان عوارض وضع می‌کند و بانک مرکزی هم می‌گوید ارز را به نرخ نیمایی تحویل بدهید.

وی اظهار کرد: نمی‌شود که از هر طرف به بخش خصوصی فشار وارد کنید و بعد به چهار تا مُسکن که الزامی هم به رعایت آن وجود ندارد، اتکفا کنید. فردا روز با این روند، تولید می‌خوابد و ما امیدی به این راهکارها نداریم.

رشد ۱۱درصدی حجم صادرات گندله آهن

آخرین گزارش انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران نشان می‌دهد، بهار امسال حجم صادرات گندله آهن ۱۱ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد داشته است.

انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در آخرین گزارش خود، اعلام کرد: با وجود افزایش ۱۱درصدی صادرات گندله و ثبات تقریبی در صادرات کئنسانتره سنگ آهن، ارزش صادرات زنجیره فولاد کشور در بهار امسال، ۱۹ درصد معادل تقریبی ۴۰۰ میلیون دلار نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش داشته است.

در این گزارش کاهش ۳۲ درصدی ارزش صادرات فولاد میانه‌ی، معادل ۳۵۸ میلیون دلار کاهش نسبت به مدت مشابه سال گذشته به‌ششم می‌خورد. صادرات محصولات زنجیره فولاد نیز در بهار امسال به حدود ۶ میلیون و ۶۰۰ هزار تن رسید که کاهش ۲۰۴ درصدی نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۲ را نشان می‌دهد.

براساس این گزارش، افزایش ۳۲٫۲درصدی صادرات مقاطع طویل فولادی نیز در بهار امسال در شرایطی محقق می‌شود که صادرات بیشتر کارخانجات نوردی به دلیل مقررات ارزی متوقف شده است و صادرات تنها توسط تجار و با کارت‌های بازرگانی یکپار مصرف انجام می‌شود.

همچنین صادرات اسلب در بهار امسال نسبت به سال گذشته کاهش ۵۰ درصدی داشته است و صادرات انواع ورق فولادی تنها به میزان ۷۷ هزار تن انجام شده است که بیش از ۴۱ درصد افت نسبت به مدت مشابه سال گذشته دارد.

گفتنی است؛ یکی از مشکلات صنعت فولاد ایران در سال‌های متمادی اعمال محدودیت‌های برق و گاز در تابستان و زمستان بوده است.

چالش‌های ۴گانه بخش معدن

ایران از ظرفیت‌های غنی معدنی برخوردار است، اما متناسب با این توان، در بخش معدن سرمایه‌گذاری نشده است. برای بررسی مشکلات حاکم بر فعالان بخش معدن، متن گفت‌وگوی روابط عمومی انجمن مسس با حمیدرضا عمیدیان‌نژاد، نایب رئیس هیئت مدیره شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه معدن شرق را در ادامه می‌خوانید.

■ چه چالش‌هایی در روند فعالیت شما وجود دارد؟

دخالت سیاست‌گذاران غیرمتخصص در حوزه معدن را باید بزرگترین عاملی دانست که روند فعالیت در این بخش را با چالش روبه‌رو می‌کند. در همین حال نبود رویه‌ای ثابت و مقررات قابل استناد در حوزه معدن، یکی از مهم‌ترین مشکلاتی است که فعالیت و تولید معدن را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در همین حال با مشکلات جدی در مسیر صادرات و فروش محصولات خود به بازارهای جهانی روبه‌رو هستیم که عملکرد ما را به شدت متاثر می‌کند. در ادامه باید تاکید کرد فعالان بخش

معدن برای فعالیت خود با مشکلات جدی در روند تعامل با سازمان محیط‌زیست و سازمان منابع طبیعی روبه‌رو هستند که مانع از عملکرد بهینه آنها می‌شود.

■ چالش‌های صادراتی پیش‌روی معادن از چه دلایلی نشئت می‌گیرد و چه تاثیری بر عملکرد فعالان این بخش دارد؟

تغییرات مداوم قوانین و مقررات حاکم بر حوزه تولید و تجارت، مسیر صادرات و فروش

محصولات معدنی را به بازارهای جهانی دشوار می‌کند. حضور در بازار صادراتی یک فرصت است که به پیش‌شرط‌های متعددی ازجمله ثبات نیاز دارد. قیمت محصولات معدنی در بازارهای جهانی تابع اقتصاد دنیا است.

در موارد بسیاری شاهد کاهش ناگهانی قیمت مواد معدنی در بازار بین‌المللی هستیم و به دنبال آن خسارت جدی به معدن، تحمیل می‌شود. این فرازونشیب‌های قیمتی حتی می‌تواند به توقف تولید در معدن و به‌ویژه معان کوچک و متوسط به دلیل نبود صرفه اقتصادی منتهی شود. به همین جهت از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود به جهت افزایش فروش مواد معدنی در بازار جهانی و تداوم تولیدات معدنی در داخل کشور، نسبت به هموارسازی استفاده از فرصت‌های

صادراتی اقدامات موثرتری را اتخاذ کنند که نه تنها این خواسته محقق نمی‌شود، بلکه هر روز مشکلات جدیدی در مسیر صادرات بخش معدن، ایجاد می‌شود. گماینکه در دوره‌ای که قیمت فروش مواد معدنی و محصولات صنایع معدنی در بازار جهانی، بالا بود، سیاست‌گذاران با وضع عوارض صادراتی، مانع فروش این محصولات در بازار بین‌المللی شدند و خسارت جدی را به تولید تحمیل کردند.

■ آیا در بازگشت ارز صادراتی نیز با مشکل روبه‌رو هستید؟

الزام به بازگشت ۱۰۰درصد ارز حاصل از صادرات توسط صادرکنندگان به منزله تحمیل خسارت به آنها است. این سختگیری نه‌تنها قیمت دلار را در کشور اصلاح نمی‌کند، بلکه مشکلات دیگری را هم ایجاد می‌کند. در چنین موقعیتی صادرات از صرفه خواهد افتاد و به‌شدت محدود می‌شود. محدودیت در صادرات یعنی کاهش تولید و حتی توقف تولید، که می‌توان گفت مقررات ناکارآمد اطمات جدی را به اقتصاد ایران تحمیل می‌کند.

■ چالش‌های معدن و سازمان محیط‌زیست و منابع طبیعی از کجا آغاز می‌شود؟

توجه به حفظ محیط زیست و الزامات منابع طبیعی اقدامی ضروری است. با این وجود سازمان منابع طبیعی و محیط‌زیست در مواردی چالش‌های غیرمنطقی را در مسیر فعالیت معدن ایجاد می‌کنند. این موانع عموما بی‌توجه به نقش معدن در توسعه صنعتی و اقتصادی و اجتماعی، ایجاد می‌شود. یک معدن کار برای شروع

فعالیت خود ملزم به دریافت استعلام و تاییدیه از تمام سازمان‌ها و ادارات ازجمله محیط‌زیست، منابع طبیعی و... است. فعالیت اکتشافی به کشف یک محدوده معدنی مناسب منتهی می‌شود و طبق قانون معدن‌کار موظف به اخذ یک مرتبه استعلام است، اما در عمل موانع بسیاری حتی پس از صدور مجوزهای لازم برای فعالان معدنی از سوی نهادهای دولتی، ایجاد می‌شود. این موانع در حالی هستند که انتظار می‌رود فعالان و تصمیم‌گیران در حوزه قانون، عمل کنند. با این وجود دادستان و قاضی‌ها، هیچ آشنایی با معدن و قوانین آن ندارند و درصورت بروز مشکل، به درستی عمل نمی‌کنند.

در دوره یکی از معاونان معدنی وزارت صمت، توافق‌نامه‌ای میان این نهاد و منابع طبیعی

منعقد و براساس آن مقرر شد تا معدن‌کار در هر بخش از محدوده معدنی دارای پروانه بهره‌برداری جدید که اقدام به فعالیت کند، ملزم به دریافت مجوز جدید از سازمان منابع طبیعی است، این اقدام فراقانونی لطمات جدی را به حوزه تولید و فعالیت معادن تحمیل کرده است. درواقع بخش‌نامه‌هایی که فراقانونی صادر می‌شوند، عملکرد ما را تحت‌تأثیر منفی قرار می‌دهند.

در همین‌حال سازمان منابع طبیعی برای فعالیت در منطقه‌ای که هیچ پوشش گیاهی ندارد، از ما خسارت دریافت می‌کند که غیرمنطقی به‌نظر می‌رسد. این دست قوانین متناقض متعدد هستند و بازنگری در آنها ضروری است. درواقع سازمان‌ها و نهادهای مختلف خارج از محدوده اختیارات خود عمل می‌کنند و همین موضوع نیز چالش‌زا است. در این میان از وزارت صنعت، معدن و تجارت انتظار می‌رود، قدمی برای رفع مشکلات معدن بردارد که اقدامات این سازمان تاکنون منجر به نتایج موثری در بهبود مشکلات در این حوزه نشده است.

■ در پرداخت حقوق دولتی با چه مشکلاتی مواجه هستید؟

بنای تعیین حقوق دولتی معدن با ایرادات و ابهامات جدی روبه‌رو است. حقوق دولتی معادن هر ساله و در جریان تصویب بودجه تغییر می‌کند و این عدم ثبات در قوانین، امکان سلب کرده است. علاوه براین در سال‌های اخیر شاهد رشد چند ۱۰ برابری حقوق‌دولتی معادن بوده‌ایم، مگر سودآوری تولید در این بخش چه میزان تغییر کرده‌است؟ به اعتقاد فعالان بخش معدن ایرادات جدی به

فرمول‌های تعیین حقوق دولتی معادن وجود دارد. به عنوان مثال در فرمول تعیین حقوق دولتی برای معادن مس، از سایت‌های مرجع استفاده می‌شود. این در حالی است که عیار ذخایر مس متفاوت است و فاصله بسیاری از هم دارند و همین موضوع نیز تأثیر بسزایی بر تولید و سودآوری فعالیت آنها خواهد داشت. متأسفانه سیاست‌گذاران نسبت به اعتراضات مانسبت به این حقوق‌دولتی بی‌توجه هستند. این بی‌توجهی در حالی است که اعتراضات ما بنای علمی و قابل اثباتی دارد.

در سال‌های اخیر تشکل‌های بخش خصوصی اقدام به طراحی نرم‌افزاری برای تعیین حقوق دولتی معدن کرده‌اند که با تکیه بر هوشمندسازی این قوانین با نرافزارهای جدید، بسیاری از مشکلات پیش‌روی معدن در تعیین حقوق‌دولتی، مرتفع شود. در



حال حاضر مقرر شده این نرم‌افزار در یکی از استان‌ها اجرایی شود و در نهایت برای کل کشور، تصمیم‌گیری شود. بدون تردید بی‌توجهی به مشکلات پیش‌روی معدن در تعیین و دریافت حقوق دولتی، به شدت چالش‌زا خواهد بود و نمی‌توان به سادگی از کنار آن عبور کرد.

■ برای رفع مشکلات و چالش‌های مورد بحث چه پیشنهادی ارائه می‌دهید؟

بسیاری از چالش‌هایی که در روند فعالیت معدن به چشم می‌خورد، از نبود نگاه تخصصی و کارشناسی توسط سیاست‌گذاران نشئت می‌گیرد. بنابراین چنانچه فضای تعامل میان فعالان بخش معدن و تصمیم‌گیران شکل بگیرد، بسیاری از مشکلات و چالش‌های این بخش مرتفع خواهد شد. درواقع پیامدهای تصمیمات غلط از قبل به سیاست‌گذاران نشان داده می‌شود و راهکاری برای بهبود قوانین اتخاذ می‌شود.

در ادامه باید اصلاحاتی در فرآیند تعیین و دریافت حقوق‌دولتی معدن انجام گیرد. ماده ۱۴ قانون معدن به حقوق دولتی بازمی‌گردد. در این ماده قانونی تاکید شده: «دارنده پروانه بهره‌برداری باید درصدی از بهای ماده معدنی

موضوع پروانه را به نرخ روز در سر معدن به صورت استخراج شده یا کانه‌آرایی شده یا فرآوری شده در چهارچوب بودجه مصوب به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت به عنوان حقوق‌دولتی به وزارت صنعت، معدن و تجارت پرداخت کند.»

در تبصره ۵ این ماده قانونی چنین آمده است: «بهره‌برداران معدنی که درجهت بهره‌برداری بهینه و صیانت از ذخایر معدنی، ارتقای بهره‌وری و تحقیق و توسعه و

اکتشاف و حفظ محیط‌زیست در معدن مربوط اقدام کنند، با تایید شورای عالی معدن از پرداخت حداکثرا تا ۲۰درصد ازحقوق دولتی معاف هستند.» انتظار می‌رود این بند گسترش یابد و سایر فعالیت‌ها در حوزه پژوهش‌های معدنی ازجمله عقد تفاهم‌نامه با دانشگاه‌ها نیز به آن اضافه شود.

در ادامه باید خاطرنشان کرد که ایران از ظرفیت‌های غنی معدنی برخوردار است، معدن می‌توانند از اثرگذاری به‌مراتب بالاتری در اقتصاد ما برخوردار شوند، هرچند انتظار می‌رود وزارت صنعت، معدن و تجارت تفکیک شود و حوزه معدن بیش از پیش در صدر توجهات قرار گیرد. در پایان از مسئولان انتظار می‌رود نگاه دقیق‌تر و مثبتی از فعالیت‌های معدنی و نقش آن در توسعه صنعتی و اقتصادی کشور ایجاد کنند.

چرا قیمت فولاد کاهش می‌یابد؟

فولاد به عنوان یکی از مواد اساسی در صنایع مختلف ازجمله ساختمان‌سازی، خودروسازی، و تولید تجهیزات صنعتی نقش حیاتی دارد. بازار جهانی فولاد همواره تحت تأثیر عواملی همچون تغییرات اقتصادی، سیاست‌های تجاری، و رویدادهای جهانی قرار دارد. در این تحلیل به بررسی شرایط فعلی عرضه و تقاضای فولاد، تغییرات اخیر در بازار، و پیش‌بینی قیمت‌ها در کوتاه‌مدت و میان‌مدت خواهیم پرداخت.

به گزارش اکویاران، تولید فولاد در اروپا و آمریکا به دلیل افزایش هزینه‌های انرژی و کاهش تقاضا کاهش یافته است. گزارش S&P Global (شرکت تجزیه و تحلیل اطلاعات مالی)، تولید فولاد در اروپا در پنج ماه اول سال ۲۰۲۲ نسبت به سال قبل ۴ درصد کاهش داشته است و این روند نزولی احتمالا تا پایان سال ادامه خواهد داشت. در ایالات متحده نیز، تولید فولاد به دلیل کاهش تقاضا از بخش خودروسازی و افزایش هزینه‌های تولید، ۲ درصد کاهش یافته است.

برخلاف کاهش تولید در بسیاری از مناطق، هند به عنوان یکی از بزرگترین تولیدکنندگان فولاد جهان، روند مثبتی را تجربه کرده است. دولت هند با افزایش سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها و پروژه‌های مسکن، توانسته است تولید فولاد را افزایش دهد.

تقاضای ضعیف فولاد در چین

چین به عنوان بزرگترین مصرف‌کننده فولاد جهان، با کاهش تقاضا در بخش ساخت‌وساز و مسکن مواجه است. سرمایه‌گذاری در توسعه املاک چین در ۱۰ ماهه اول سال ۲۰۲۳ نسبت به سال قبل ۹/۳ درصد کاهش یافته است. این کاهش سرمایه‌گذاری تأثیر منفی بر تقاضای فولاد در چین داشته است.

جنگ میان اوکراین و روسیه تأثیر قابل توجهی بر بازار جهانی فولاد داشته است. افزایش ناگهانی قیمت‌ها به دنبال شروع جنگ به سرعت با کاهش مواجه شد و باعث نوسانات شدید در بازار فولاد شد. با این حال، صادرات فولاد روسیه به سرعت بازیابی شد و نگرانی‌ها از کمبود عرضه کاهش یافت.

افزایش قیمت انرژی در اروپا و آمریکا به عنوان یکی از عوامل کلیدی در کاهش تولید فولاد مطرح شده است. هزینه‌های بالای انرژی باعث شده تا تولیدکنندگان فولاد با کاهش تولید مواجه شوند که این موضوع بر عرضه و تقاضا تأثیر مستقیم داشته است. تحقیقات ضددامپینگ بر واردات فولاد نورد گرم به ترکیه از چین، هند، ژاپن، و روسیه آغاز شده است که می‌تواند تأثیرات قابل توجهی بر واردات و تقاضای فولاد در این کشور داشته باشد.

ثبات قیمت فولاد در میان‌مدت

پیش‌بینی می‌شود که قیمت فولاد در کوتاه‌مدت کاهش یابد. افزایش هزینه‌های تولید، کاهش تقاضا در چین، و عدم ثبات در بازارهای جهانی ازجمله عوامل کاهش قیمت‌ها در کوتاه‌مدت هستند. با توجه به نوسانات اخیر در بازار فولاد و تغییرات در تولید و تقاضا، احتمالا قیمت‌ها با نوسانات بیشتری همراه خواهند بود.

منبع و معدن